

مسلك اجتماعى

علم اجتماعى نعيم رسائلى اجتماعى مزه نطبيع ابر .

علم اجتماع مسلك اجتماعى به مركز خلقت اولدينى
كچى مسلك ده توركيه نك اك وجدانلى اولادلىر نه
بر مركز استناد !

[صباح الدين بك ، مسلك اجتماعى و پروغرامى .]

مدير دياسره محمد : محمد على

برنجى سنه — ٦ نجى جزء

صباح الدين بك افندي نك

وضعيت حاضره قارشيسنده وجدان مى به خطابى

اصلاحات حر كمتنده حقيقى بر ترقى

قابليت اجتماعى ينى آرتير مق يولنده

بر گن بك تجربه لرى

(نهم وورث زراعت و مستعمره قوئلنده ايكنجى اوچ آى)

استانبول

مسلك اجتماعى مؤسسه علميه سى

غلطه ، رومان خانى ، ايكنجى قات .

هلال مطبعه سى

قابليت اجتماعيه يي آرتيرمق ايچون

آنگلو - ساقسون محيطندن استفاده يولنده

بركنجك خبره يي

انمكترده

۲

تہم وورث زراعت و مستعمره قولجندہ ايکنجی اوج آی

نورث تہند هاوز .

فيندون — وورزينغ جوارى .

۱۲ کانون ثانی ۱۹۱۳ بازار .

سوکيلي قرداشلرم ،

اولسی کون آمریقانک آیووه زراعت مکنتی قاتالوغندن ترجمه لری کوندرکن یازمشدم ، بوکون ینه یازیورم . بیلیم بوسره لرده سزکله قونوشمغه اوقدر احتیاج حس ایدیورم که .. عمومی مسئله لره طالیهرق براز کندمدن بحث ایدیم : بوندن آپ ائی زمان اول ، ایلریسی ایچین بعض دوشونجه لرمدن وبعض تشبیلردن بحث ایتشدم . تأمین ایده بیلدیگمز پاره دن باقی قالان مقدار، بی آنجاق تموز نهایتنه قدر اداره ایده جک . بونک ایچین تشبیلر مه دائر چیزدیگم پروغرامک ایلک ماده سی (تأمین حیات) اولمق ایجاب ایدیوردی .. فقط هر کونکی حیاتدن باشقه ینه او حیات ایچون نظرمدہ

تعین ایش برده غایه واردی که، بونی ده اونوته مازدم . اونو تمق ایجاب ایدر سه غلطه ده ایکی دفعه اوکده ائی . بر استقبال ایله آچیلش اولان یوللردن دوئمهم بیوک بر خطا اولوردی . مادام که او یوللره کیتمه دم . بر مسلك تعینی ایچون یاشمک مساعد اولدیغنی کوره رک چیفتجیلکی غایه اتخاذا ایتدم ، آرتق فوقت صورتده اولسون تکرار تجارتیه و یا باشقه ایشه کیرمه جکم . بلکه بو بر ضعف . . فقط بر کره اوضعی قیره مادام : بوندن صوکرده قیرمایه جقم ، بونکله برابر احتیاج کوره جک اولور سه هر هانکی بر ایش اولور سه اولسون کیرر حیاتی تأمینده عاجز کوسترم ، بوکا قرار و امیتیم وار . بو احتیاج شیمدیلک شدید اولمادیغنی ایچین چیفتجیلک غایه سندن ایرتلا یورم . چیفتجیلکده معلومات و ملکیتی ، (انفرادی تربیه سندن) استفاده می تأمین ایده بیله جک ، بر محیطده قازانچ بولق . مسئله بو! فقط اوافق بر قاج تشیت یک قولای اولمادیغنی کوستردی . بر قاج مکتوبیمده کنیدی سندن بحث ایتدی کم جنتلمن چفتجی به یازمقله باشلادم . طلبه قبول ایده بیله جکنی بونک ایچین ده شرطارک معلوم اولدیغنی یازیور . اورت سویلکه حاجت یوق ، بن ده بیلوردم . حال بوکه ایستدی کم باشقه ایدی . اوده ایشه کله دی دیمکدر . شیمدیلک بوقدرله براقدم ..

بوندن صوکره لوندریه یاقین (ده دینغ) ده یک کنیش اراضیه ومهم تجربه تارالارینه مالک اولان Sutton لره مراجعت ایتدم . انکلترونک الک بیوک توخوم تاجر لری . بالخاصه حبوبات و جایرله مشغول اولور لر . تجربه تارالارنده فن آدماری چالیشیور ؛ هر سه یکی جنسلر ، ده ا استفاده لی نوعلر چیقارمقله مشغولدر لر . جسارتی طوبلایه رق مؤسسه صاحبک کنیدی سه بر خصوصی مکتوب یازدم . نه ایجاب ایدر سه سویله دم . ایرتسی کون جواب ویردی لر ... مع التأسف بر یوق . شیمدی بر یردن ده ا جواب بکله یورم . نه درجه به قدر امید اولونور بیلمم ؟ فقط بکا بر ایش بولاجق اولور لر سه ، تأمین ایده بیله جکلری شرائط نسبتنده کنیدی لرینه مهم بر استفاده کوستردم . هر حالده مکتوب آچیلمازدن اول بر ایش بوله بیلمک احتمالی

غيب اولدى . اكر بوله بيلسه يدم مدير و مديره نك بكا اولان محبت و اعتماد لرندن استفاده ايدهر ك مكنى ترك ايتك و ايشه باشلامق ممكن اولوردى .

لوندرده بولونديغ صيرده اولجه طائيشديغ شهنبدرله و بر ايكي توركلده كوروشه جكم . مراجعت ايدهر جكم بر باشقه رده وار . هنوز بوتون دوشونكلرمي ياپدم . اعلان و ير مك چاره سته مكته كيتدكن صوكره مراجعت ايدهر جكم . شيمدليك موقع بو . طائيشديغ عائله لك و ذاتلرك اسمندن و اعتبارندن استفادهم آخيق برايش بولدقن صوكره كنديليري Reference و ير مك صورتنده اولاييدير . بو خصوصده موسيور اوول [۱] لك تزدوده كي شهادتنامه سي ده يك قيمتدار . كرك اونور ابل رودنى و كر كسه قولونل ساندزلندك واسطه سته مراجعت ايچين بر قاچ تجربه ياپدم . نتيجه فائده سز كوروندى ، واز كچدم . چونكه بزم شرطنامه اوزون .. هر كسه آكلاتمق مشكل . آكلانم ديركن جديتسز كورونوب اعتبارك سقطانمه سي احتمالي وار . زيرا هم چفتجيك اوكرنمك ايسته يورز ، هم ياره قازانق ، هم ده افرادى تربيه سيله تماسده بولونق ! زواللى افرادى تربيه سي .. منبعنده او طور سه كز كيمسه نك كيمسه دن خبرى يوق . استانبولده ايكن زراعت تحصيلي ايچين نه دن فرانسه يه كيمه يوب انكلتره ني ترجيح ايتديكمزى هر كسه ايضاح ايدهر ايدهر آرتق اوصانچ كلشدى . بو ايضاحانى (علم اجتماع) پروپاگاندا سي شكلنده بوراده ده تكراره مجبور اولق يك قنامه كيديور . هر كسك آغزنده بر سوال .. - فقط ابي اما تور كيه ده زراعت ايچين انكلتره موافق ميدر ؟! .. الله الله آرتق فكرى دكيشدير بوروم . بوندن صوكره نه چفتجيك كن ، نه زراعت تحصيلندن بحث ايدهر جكم . - افندم انفر - ديك تحصيلنه كادم ، انفر ديك مسلك اخاذ ايتك فكر نده يم ! .. و ير جكم جواب بو اولسونه بارى ! لطيفه بر طرف .. محبتدن افكار بومر كزده .

[۱] موسيور اوول انكلز فابريقه لرندن مهم برغر و يك استانبول وكيلى ايدى .

احمد اشرف بك انكلتره كيتمز اول بو ذاك تجارخانه سنده چالشمشدى .

الدەکی پارەنک مساعده‌سندن استفادە ایدە رک مکتبەدە اوچ آی دەها بولمق و آردەکی زماندە ایلریسی ایچین آرزو ایتدیکم شرائطی حائز بریر تأمینتە چالیشمق موافق اولاجق . مکتبەدە اوکرەنەجکم بعض شیلر وار . اوکرەدەکی اوچ آی ظرفندە دقتی الک زیادە بیکیرلرە صرف ایدەجکم . مدنی چفتجیلکدە بونک بوپوک اهمیتی وار . یکی آجیلان مستملکە طور اقلرنده چالیشمق ایستین کینجەلردە ایسە هر شیدن اول بیکیرلرە آلیشتینلق آرانپور . یالکز مستملکەلردە دکل هر یردە بویله . صوکرە سوت صاغمق . . ایی بر سوت صاغیجی اولمق قولای دکل . نعلیندلیکدە هیچ اولمازسە یالکز باشمە برنعل یاپەجق قدر ایلریلە مک ایستەپورم . چفت سورمک ایچین ایسە براییکی هفتە قدر یالکز صاپانلە مشغول اولمق اوزرە مدیرە مراجعت ایدەجکم . الک آغیر ایش اولدیغندن مشرتیسی آذر ، مساعده ایدر . ایشتە اوچ آیلق تحصیلدە غایەلری شوپولدە تاصارلامقەیم . ایلک بهار پیلچ چیقارمە موسمی . . مهمجە بر زمانی دە بو ، اشغال ایدەجکدر .

بوندن صوکرەسی ایچین اوچ آی دەها مکتبە باغلانغی الدەکی پارەنک مقدارینە باقنجه هیچ موافق کورمیورم ؛ حتی بر ایش بولماسە مدە . دیگر طرفدن بر ایش بولوب اورادە چالیشمەنی مکتبە بک زیادە ترجیح ایدیورم ؛ اودە باشقە .

صوکرە دیگر بر مسئله وار . امریقادەکی مکتب فکرمدە تبدل حصولە کتیرپور . ایکی یوز لیرا دەها تأمین ایدە بیلسم اورایە قدر کیدوب ایکی سنە قالمق ممکن اولەجق . هم ظن ایدیورمکە اومحیط غایە مزنی استحصال ایچین بکا چوق یاردم ایدەجک . بو خصوصەدە فکر کزی آکلامق ایسترم .

آلوه قوت پراپورى ، تهم وورث

۲ شباط ۹۱۳ ، بازار

سو کيلي آتسه جکم ،

کچن مکتوبمده بر آز راحتسز اولديغى سويله مشدم . حد اولسون
شيمدى ائيم . بازار ايرتسى کونى چالشمقه باشلام . عرض ايتديکم
وجهله مکتبده درس لر و ايشلر تعطيلدن اولکي کبي دوام ايديور . موسم
مناسبتيله تارلا ايشلري دورغون . ايلک بهار بوغداي و يولافي ايچين
طوپراق حاضر لايورز . لکن هوا چوق رطوبتلي کيدور . بز تعطيلدن
عودت ايدوب بورايه کهلیدن برى ايکي اينک طوغوردى . ياقينده قوزولرى
بکله يورز . کوزل بر قولاقچه ماکنه سي وار . اونکله چالشمق ايسته يورم ،
فقط بومورطه يي صاتمق دها کارلى اوليورديه ممانعت ايدييورلر . بر چاره سنى
بولق ايچين اوغراشيورم .

بو سفرکي دورده مکتبده کي موقعک آز دها يوکسلديکنى ممنونيله
خبر ويره سيليرم ، آتسه جکم . کچن دورده سوتخانه ده خواجه من ايله آپ
ائى چالشمشدم . بو سفر مديره مراجعت ايتدم و سوتخانه ايشلرينه دائمي
صورته باقق ايچون مساعده ايتدم .. « اولور » ديدى . هر هفته صالحى
کونى ياپيلان بش آلتى اوقه تره ياغنى بن ياييقدن کچير يور و حاضر ليورم .
طلبه دن او کرئمک ايسته ينلرده بنم يانمده چالشيور . تره ياغم اولد قجه ائى .
واقعا حيوانلر يك آز يشيل اوت و بر چوق آق پانچار يدکلري ايچون
سوتلرندن ايلک بهار محصولى قدر کوزل قوقولو ياغ جيقاديله ميور .
بوراده هوالر سويلديکم کبي بر آز ياغمورلى کچدى . هفته ده برکونشک
بو زى کورمک ممکن اولور . بونکله برابر آز دها صيچاقچه . کونشلى
هوالره دوغرو يورويش وار . آرمود آغاچلرينک طومور جو قلىر يباطلار
کبي اولش . آچيقده کي زرينلرده بر ايکي هفته يه قدر آچه جق . بويله
کيدرسه مارت و نيسانده کي طونلردن قورقولير .

آلوه قوت پرایوری ، نیم وورث ،

۲ شباط ۱۹۱۳ ، بازار

سوکیلی آغابکلم ،

مکتبی ترک ایستدکن صوکره طوته جغ یولی تعیین ایتمک اوزره تحقیقاتی توسیع ایدیورم . عسکرلک جهندن برمجوریت آلتنده قلوب قالمه جغی دوشونمزسم درت یول وار : ۱ انکلترده برایش بولوق ؛ ۲ انکلترده بر جنتلمن چفتجینک یانسه کیرمک ؛ ۳ (صوکره تحقیقاتک ویردییکی فکرلردن اولوق اوزره) آمریقاده آیووه مکتبه کیتمک ؛ ۴ مستملکله ایش بولوق . ایکنجی ایله اوچنجی الدمه موجود اولان پارهیه علاوه ایدمک اوزره ایکی یوز لیرا قدر بر مبلغه محتاج . ای برچفتلک ، ای بر عائله وایی بر محیط ایسته نیرسه سنه ده ۹۰ ایله ۱۰۰ لیرا آره سنه ده تأدیه ایتمک لازم . آمریقاده کی مکتب حقنده ایسه اولجه یازمشدم . جنتلمن چفتجیلرک یانسه کیرمکه یک هوس ویره جک معلومات آلدیم . طائیدینی ایکی ذاته بی توصیه ایده بیله جک اولان برحیم دیورکه بو آدمیر سزه قابلیت کوستردیکنکز دقیقه دن اعتباراً چفتلکننده مسئول بر موقع ویرر ، حتی بوتون ایشاری بیله سزک الکزه تسلیم ایدر . عین زمانده مشکلاته تصادف ایتدیکنکز زمان موافق صورتده توصیه لرده بولمقدن ده خالی قالماساز ! بنم ایچین زراعتک صرف فنی جهتی اوکرتمک قدر ، بلکه دهها زیاده مهم برشی .. اداره ؛ فقط کنیدی طارتنیغ زمان انکلتره عملیه سی اوزرنده ، اوتوریتیه ، قزائمق ایچین قابلیتیمک نقصان اولدیغنی حس ایدیورم .

انکلترده برایش بولوق مسئله سی ده عینی دوشونجهیه چارپیور . بو اوچ آی نهایتنده دهها موافق یرلرده اجرا ایتدیکم تئیشلرک کچن تعطیللرده کندن یک زیاده موفقیته ایله جکینی امید ایدیورم . فقط بوده بیلمه که غایمه یا قلاشمقدن زیاده اطرافنده طولاشمق کبی کلپور . مستملکله حقنده یکی بعض تحقیقلر کوزل برامید قایسی آجدی .

قاناڧا ھر دورلو ھەرچشيد انسانك هجومه معروض . مملكت ، يكي بر
 مملكت اولمقدن قور تولمغه باشلايور . سرمايه لى چقچيلار ايچين بويوك
 استقبال وار . فقط آوستراليا ، يكي زه لانداندا و جنوبى آفريقا بويلا دكل .
 جنوبى آفريقا حقنده بى يك ھوسلنديرن بعض حوادنلر آلدن . بو حوادنلرى
 ورن ، مكتبه يكي بر آرقداش . قارديفك جنتلمنلردن (قرق لى ساحبى
 بر باطرون) ك اوغلى اولديغى تحقيق ايتديكم بوكنچ جنوبى آفريقادن
 كچن سنه Rugbi اوينامق اوزره انكلتره كك ذاتلرله طائيشمش . بو جنوبى
 آفريقاليلرك كيشى بويوك بروقمه ايدى . انكلتره كك مختلف قسملى اك
 كزیده او بونچيلرى بويوك برىتانيا نامنه چيقارمق اونلره قارشى اويناديلر .
 انكلتره كك (سپورتمن - Sportsman) ديمك جنتلمن ديمكك مساويدر .
 Rugby ككى نام « تيبك » بر آفغون ساقسون اويوتى برىتانيا
 نامنه اوينامش بو سپورتمن كنج حقنده ائى برفكر بسله يورم . دقت ايتكى كك
 يكي زه لاندايه كيدن رودنى ككى بوده بو اوج آيلق دوردهن باشقه مكتبه
 كككك . جنوبى آفريقاليلر اودايه دائر يك اميدلى شيلر سويله مشلر .
 ياقينده كيدمكك . بو ھر عماره سنده شھرت آلمش اولان جنرال سھيل رود
 اسمى بلكك خاطر لارسكز . بو ذات ماتى نامنه قليجله خدمت ايتدككك صوكره
 اصل اجتماعى وظيفه سنه عودت ايدرك حربدن صوكره جنوبى آفريقاده
 يك واسع اراضى صائين آلمش . باشليجه ميوه چقتمككك ياييورمش . آرقداشمه
 و بيلن معلوماه كوره عمله ، بربلردن يعنى زنجى يه ياقين آدملردن مركب
 ايمش . اوروپاليلر ھيچ برشى بيلمسلر بيله اونلرله برطوتيلمايور و قابليت
 كوستردككرى صورتده اولافوق ايشلرك ، صوكره ككككك وسعت پيدا
 ايدن ساحلرك اداره و تفتيشى كنديلرينه و بربلورمش . ارقداشم « سنك
 ككى اولدقكك صوكره ھيچ بر توركك انكلترلردن باشقه معامله كوره كككى
 تصور ايتهم . » ديدى . بنده بويلا اوله جغنى اميد ايدم .
 جنوبى آفريقا بر قاچ جھندن خوشمه كيدييور : بر كره از باره سى
 اولوبده باره قازانمق ايستينلرك مستملككسى اولمق اوزره طائيشمش .

انكترده بيله مستملكلره كيدنلرك بر قسمی يرلشمزدن اول پاره قازانغی دوشونمك مجبوریتند. صوكره جنوبی افریقا ده قوشی چفنلكاری ، انقره كچیسی چفنلكاری وار. بونلرده پاره قازانیله حق موقعلر. ده صوكره مصره یاقین. بر از قابلیت قازانداقن صوكره مصرده قازانجلی بر موقع تأمین ایده بيلمکی چوق امید ایدیورم. شو اوچ نقطه جنوبی افریقا حقنده بکاهوس ویردی. ارقداشم ایله بر کره ده اوزون قونوشه جنم. و ویره چکی آدرسه مکتوب یازوب قطعی تفصیلات آله جنم.

..

آلوفوت برابوری ، نهم وورت

۱۲ شباط ۱۹۱۳ چهارشنبه

سوکی آ غابكجكم ،

۳۱ کانون ثانی تاریخی مکتوبکیزی آلدیم. استانبولدن آیرلدیغم صره لرده مکتبمزلک اجتماعی و سیاسی طالی حقنده بيله دیکمز امیدلر بو کون خارجی و داخلی غائله لرله دو مانلائمش بولسور. عاقله! بو کله يك خفیف.. بولنديغمز حالی علم اجتماعك بر تعمیریه توصیف ایدرسك اجتماعی انفساحك بر صوكنجی دوره سی دییه بيله جکز. کوزومزك اوکنده کی منظره لر قارشيسنده سزك کی بن ده امید و جسارتی محافظه ایدیورم. ذاتاً بیلیرسکیز که فکرم سیاسی همثله ، تبدلله ، سیاسی شکلله صوكره درجه آز اعمیت ویرمه متابلدر. بو تمامیم صوكره زمانلرده تمسککار بر حسه تبدل ایتدی.

ملیتپرورلیکی ایسه عام اجتماع سایه سنده زمین حقیقیسنه وضعه موفق اولدم.. صوكره خارجی صندمه لرك مملکتیمزده احداث ایتدیکی یکی شرائط دوشونجه لرمزك ا کلا سلمسنه و قبول ایدلسنه مساعد بر زمین احضار ایدیورم. مملکتیمزده حاکم اولان فکرلر (اداره جيلك) دن مجبوری اوله رق رجعت ایدیورلر. بیلیم «تورك یوردی» نی الیورمیسکیز! «ایکینجی ییلک ۲۴ کانون ثانی ۳۲۸ و صاییل نسخهنی بالخاصه توصیه ایدرم.. ۲۴۸ تحیفه دن اشاعیسی مهم مطالعه لری احتوا ایدیورم. بر چوق

جهتلرينى انجق لايق اولدقارى صورتده تاقى ايتمكه برابر بن فكرلردهكى
بو استحاله ده آنى ايچون ايني بر علامت كوريبورم . ميليتچيلك - ملت
اجتماعى بر صورتده - مفيد اوله بيلمك ايچين علم اجتماعك حيات
بخش زوخنه محتاج . بن نه دينيرسه دينسين . . يوردجيلره قارشى بزي
« تورانه مى كوتوره چكلر » ديه فرياد ايدن ذاتك فكرينه اشتراك ايدم ميورم .
هر حالده امين اولالم كه علم اجتماعى اكلايه جقلر اجتماعى انفساحك متفسخ
در كسنه دوشمش ، ملتسز و « ايدم آل » سز فرنك پرستكارلوندن
زياده او توران جيلردر . . بو ادملك اك بويوك نقصانلرينى دوشونجه لر ينك
استنا ايديكى اساسلرده كى ا كسيكلك تشكيل ايديبور . بوندن ايسه غربك
صوك زمانلرده يتشدريدكى بعض فيلوزوفلرى مسؤل . (دور كهيم) تجمى
ملتله اجتماعى تشكارينى دكشدرمه دن سعادت و تفوق وعد ايديبور . .
نه اعلا ! فقط خيال ايله حقيقت ارسنده نه بويوك مسافه وار .

بزم مصطفى ايله صوك زمانلرده كوروشه بيلديسه كز سوكبلى و محترم
ارقداشمز و قرداشمز ناظمك (ارزانتين) . كيتديكى او كرنمشسكزدر .
بويله بك آز زمان ايچنده قرار و يروب حركت ايديشنه باباسندن اوروپاده
تحصيل ايچون معاونت ايسته يوب بك موافق جواب الامامسى سبب اولدى .
بيلورسكز كه مصطفى ايله غياث كى اوده چفتجي اولمغه قرار و يرمشدى .
باباسندن پاره اله بيلسه يدى انكلتره يه كله جكدى . بو اولمايجه ارزانتينه
كيدوب هم پاره قازانق هم ده تجربه ايتك طريقى موافق بولمش . يول
مصرفى و برآز مدت حياتى تامين ايدمك قرق ليرا قدر بر سرمايه سى
وار . اورايه كيدنجه بر چفتلكه يرلشمكه غيرت ايدمك . كنديسنه جان
و كوكلدن موفقيت تامين ايديبورم . ارزانتينه كيمه سنده بك اساسلى
اعتراضلرم واردى . بر لاتين محيطى اولملى اك برنجى اعتراض ايدى .
كنديسنه اوزون اوزون يازدم . لكن عائله مشكلاتى ارسنده مايوس
اوله رق سعي ايله ياشامغه عزم ايتمش . انشاء ايسته دكلرينه نائل اولور .